

Checklista för arbetsgivare

Kameraövervakning på arbetsplatser

Det finns två lagar som reglerar användningen av kameraövervakning: lagen om allmän kameraövervakning och personuppgiftslagen. Enligt **lagen om allmän kameraövervakning** krävs det vanligtvis tillstånd från länsstyrelsen för att få sätta upp en kamera som registrerar en plats dit allmänheten har tillträde. På platser dit allmänheten inte har tillträde, som exempelvis i kontorslokaler, lagerutrymmen och personalutrymmen, gäller **personuppgiftslagen**. Enligt personuppgiftslagen krävs inget tillstånd, däremot måste lagen följas och det kontrolleras av Datainspektionen.

Det här informationsbladet riktar till arbetsgivare som överväger att kameraövervaka utrymmen på arbetsplatsen dit allmänheten inte har tillträde.

Avgörande för vilken lag som är tillämplig är vart kameran är riktad och vad den fångar. Kom ihåg att ibland kan kameror fånga både platser dit allmänheten inte har tillträde och platser dit den har tillträde. Ett exempel på det är då en kamera sitter på insidan av en entré till en arbetsplats och är riktad delvis mot platsen utanför dörrarna. Om en kamera sitter på ett stängsel men enbart är riktad mot ett inhägnat område gäller personuppgiftslagen.

Kameraövervakning innebär alltid ett intrång i de övervakades personliga integritet och för att övervakningen ska vara tillåten får intrånget inte vara otillbörligt eller med andra ord kränkande. För att avgöra om integritetsintrånget är tillåtet ska en arbetsgivare fråga sig om övervakningen är proportionerlig i förhållande till de problem man vill åtgärda på arbetsplatsen och till det integritetsintrång som det innebär att bli kameraövervakad. Arbetsgivaren måste väga arbetstagarnas intresse av en fredad, privat sfär mot andra motstående intressen i det enskilda fallet. Då bör man särskilt tänka på att en arbetsplats är ett ställe där många vistas dagligen och under en stor del av dagen.

Datainspektionen

Annat som ska vägas in i bedömningen är möjliga alternativa åtgärder, hur övervakningen bedrivs samt övriga effekter för de anställdas integritet. Arbetsgivare som använder eller överväger att införa kameraövervakning måste göra en samlad bedömning som tar hänsyn till dessa faktorer.

Gå igenom följande punkter om ni överväger att införa kameraövervakning på arbetsplatsen.

Vad har ni för syfte och behov av kameraövervakningen?

Det är viktigt att ha ett tydligt syfte med kameraövervakningen. Vilka konkreta problem ska åtgärdas med hjälp av kameraövervakning? Ta fram så detaljerad information som möjligt och använd gärna polisanmälningar, statistik över skadegörelse, incidentrapporter med mera till grund för att svara på frågor som:

- Vilka är de konkreta problemen?
- När inträffar de? (tid på dygnet, vardagar eller helger)
- Var inträffar de? (i vilka rum och andra utrymmen)
- I vilken omfattning inträffar de? (engångshändelser eller återkommande)

Kan problemen lösas med annat än kameraövervakning?

Om det finns andra sätt att komma åt problemen bör dessa alternativ väljas före kameraövervakning, under förutsättning att de inte innebär orimligt höga kostnader. Datainspektionen har inga synpunkter på vilka alternativa åtgärder som övervägs, här följer dock ett par exempel som illustrerar hur problem kan lösas på andra sätt än med kameraövervakning: Om det förekommer stöld i kontorsutrymmen kan skalskyddet in till dessa rum kanske behöva förstärkas. Har man problem med att personalen inte stänger portar in till verkstadsutrymmen kan det kanske lösas genom påminnelsekyltar och ökad information om vad som kan ske om portar glöms öppna. Andra exempel är överfallslarm, inbrottslarm och slutna kontanthantering.

Begränsa tiden och omfattningen av övervakningen

Övervakningskameror bör placeras så att de uppfyller sitt syfte och inte registrerar mer än vad som behövs för det avsedda syftet. Är det exempelvis så att stöld endast förekommer på lagret behöver inte övriga personalutrymmen övervakas. Om stölderna förekommer under en viss tid på dygnet ska kameraövervakningen begränsas till denna tid. Om man vill förhindra olycksfall behöver kamerorna kanske inte vara påslagna hela arbetsdagen utan under endast den mest farofyllda fasen av ett riskabelt arbetsmoment.

Generellt gäller att:

- Ju större område som övervakas, desto större integritetsintrång.
- Ju känsligare utrymme (som exempelvis toalett, omklädningsrum), desto större integritetsintrång.
- Ju längre exponeringstid, desto större integritetsintrång.

Ta reda på de berördas inställning till kameraövervakningen

De berördas inställning till kameraövervakning ska tillmätas stor betydelse.

- Involvera personalen, fackliga företrädare och andra berörda innan ett beslut fattas.
- Fackliga överenskommelser är något som har betydelse vid bedömning av om en kameraövervakning på arbetsplatsen är förenlig med personuppgiftslagen.

Informera tydligt om kameraövervakningen

Personal och besökare måste på ett tydligt och utförligt sätt informeras om kameraövervakningen genom bland annat skyltning. Det är viktigt att komma ihåg att informationen också måste nå ut till exempelvis inhyrd personal. Datainspektionen rekommenderar att informationen tar upp vilka platser som är kameraövervakade, när kameraövervakning sker och varför just de aktuella platserna övervakas. Information bör dessutom ges om hur arbetsgivaren hanterar det inspelade materialet.

Datainspektionen rekommenderar att informationen sprids aktivt till de anställda, både skriftligt och muntligt innan systemet börjar användas. Informationen bör även finnas lättåtkomlig, till exempel på intranät eller i personalpärm.

Spara det inspelade materialet så kort tid som möjligt

Det inspelade bildmaterialet bör sparas så kort tid som möjligt. I normalfallet är det sällan motiverat att spara bildmaterial längre tid än några veckor.

Begränsa tillgången till inspelat material

Så få personer som möjligt bör ha tillgång till det inspelade materialet. Det bör finnas rutiner som beskriver under vilka förutsättningar behöriga personer får ta del av bildmaterialet. Att ha tillgång till ett kamerasystem via öppna nät som Internet kan vara förknippat med integritetsrisker.

Använd det inspelade materialet endast för avsett syfte

Om syftet med kameraövervakningen är att förhindra och utreda stölder ska bildmaterialet inte användas för att utreda exempelvis brister i lokalvård.

Undersök om förutsättningarna för kameraövervakningen har förändrats

En arbetsgivare som infört kameraövervakning bör med jämna mellanrum undersöka om förutsättningarna för kameraövervakningen har förändrats. Arbetsgivaren bör

alltså utvärdera behovet av kameraövervakningen regelbundet. Ser problembilden annorlunda ut nu? Används rummen som kameraövervakas till något annat nu än när kamerorna monterades? Ger kameraövervakningen önskad, mätbar effekt?

Några exempel på vad kameraövervakning får användas till

Under förutsättning att ovanstående punkter är uppfyllda är det normalt sett tillåtet att använda kameraövervakning:

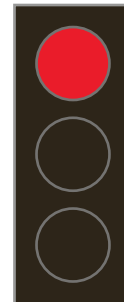
- På platser där det kan finnas ett särskilt behov av kameraövervakning för att förebygga brott, till exempel om det är en plats som är utsatt för en större risk för exempelvis stöld och rån än normalt. Det kan exempelvis vara i ett kassahanteringsrum eller varuintag.
- Av säkerhetsskäl, till exempel när syftet är att förhindra olycksfall i arbetet.

Några exempel på vad kameraövervakning inte får användas till:

Det är normalt sett inte tillåtet att:

- Använda kameror som inte syns. Utgångspunkten är att personalen ska veta om att de är kameraövervakade.
- Kameraövervaka för att mäta anställdas arbetsprestationer eftersom det anses vara en så pass ingripande åtgärd.

Om ni har frågor

Har ni frågor kring kameraövervakning på arbetsplatser kan ni kontakta Datainspektionens Upplysningstjänst på telefon 08-657 61 00 eller e-post datainspektionen@datainspektionen.se.

Kontakta Datainspektionen

E-post: datainspektionen@datainspektionen.se Webb: www.datainspektionen.se
Tfn 08-657 61 00. Postadress: Datainspektionen, Box 8114, 104 20 Stockholm.